

Stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov k návrhu rozhodnutia Rady o uzavretí dohody medzi Európskou úniou a Spojenými štátmi o využívaní osobných záznamov o cestujúcich (PNR) a ich postupovaní Ministerstvu vnútornej bezpečnosti USA (DHS)

(2012/C 35/03)

EURÓPSKY DOZORNÝ ÚRADNÍK PRE OCHRANU ÚDAJOV,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 16,

so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie, a najmä na jej články 7 a 8,

so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov ⁽¹⁾,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 z 18. decembra 2000 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi Spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov, a najmä na jeho článok 41 ⁽²⁾,

PRIJAL TOTO STANOVISKO

1. ÚVOD

1.1. Konzultácie s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov a cieľ stanoviska

1. Komisia 28. novembra 2011 prijala návrh rozhodnutia Rady o uzavretí dohody medzi Európskou úniou a Spojenými štátmi o využívaní osobných záznamov o cestujúcich (PNR) a ich postupovaní Ministerstvu vnútornej bezpečnosti USA (DHS) ⁽³⁾ (ďalej len „dohoda“).
2. V rámci zrýchleného postupu sa 9. novembra 2011 uskutočnili neformálne konzultácie o návrhu s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov 11. novembra 2011 vydal množstvo obmedzených pripomienok. Cieľom predloženého stanoviska je doplniť tieto pripomienky vzhľadom na predložený návrh a zverejniť postoj úradníka EDPS. Toto stanovisko vychádza aj z množstva predchádzajúcich zásahov európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov a pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29 v súvislosti s údajmi PNR.

1.2. Kontext návrhu

3. Cieľom dohody je poskytnúť pevný právny základ na postupovanie údajov PNR z EÚ do USA. Postupovanie sa v súčasnosti uskutočňuje na základe dohody z roku 2007 ⁽⁴⁾, pretože Parlament rozhodol o odložení hlasovania o udelení súhlasu, kým sa nevyriešia sporné otázky v oblasti ochrany údajov. Najmä vo svojom uznesení z 5. mája 2010 ⁽⁵⁾ spomína Parlament tieto požiadavky:

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 281, 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 8, 12.1.2001, s. 1.

⁽³⁾ KOM(2011) 0807 v konečnom znení.

⁽⁴⁾ Dohoda medzi Európskou úniou a Spojenými štátmi americkými o spracovaní a postupovaní údajov z osobného záznamu o cestujúcich (PNR) leteckými dopravcami Ministerstvu vnútornej bezpečnosti Spojených štátov amerických (DHS) (Ú. v. EÚ L 204, 4.8.2007, s. 18).

⁽⁵⁾ Uznesenie Európskeho parlamentu z 5. mája 2010 o začatí rokovaní o dohodách o osobných záznamoch o cestujúcich (PNR) so Spojenými štátmi, Austráliou a Kanadou (Ú. v. EÚ C 81E, 15.3.2011, s.70). Pozri tiež uznesenia Európskeho parlamentu z 13. marca 2003 o postupovaní osobných údajov leteckými spoločnosťami v prípade transatlantických letov (Ú. v. EÚ C 61E, 10.3.2004, s. 381), z 9. októbra 2003 o postupovaní údajov leteckými spoločnosťami v prípade transatlantických letov: stav rokovaní s USA (Ú. v. EÚ C 81E, 31.3.2004, s. 105), z 31. marca 2004 o návrhu rozhodnutia Komisie o primeranej úrovni ochrany osobných údajov obsiahnutých v osobných záznamoch o cestujúcich (PNR), ktoré sa postupujú úradu pre colnú správu a ochranu hraníc USA (Ú. v. EÚ C 103E, 29.4.2004, s. 665), odporúčanie Rade zo 7. septembra 2006 o rokovaníach o dohode so Spojenými štátmi americkými o využívaní záznamov podľa mena cestujúceho (PNR) na predchádzanie a boj proti terorizmu a medzinárodnej trestnej činnosti vrátane organizovaného zločinu (Ú. v. EÚ C 305E, 14.12.2006, s. 250), uznesenie zo 14. februára 2007 o prípade SWIFT, dohode o PNR a transatlantickom dialógu o týchto otázkach (Ú. v. EÚ C 287E, 29.11.2007, s. 349) a uznesenie z 12. júla 2007 o dohode so Spojenými štátmi americkými o spracovaní a postupovaní údajov z osobného záznamu o cestujúcich (PNR) [prijaté texty, P6_TA(2007)0347]. Všetky texty sú k dispozícii na stránke <http://www.europarl.europa.eu>

- súlad s právnymi predpismi o ochrane údajov na vnútroštátnej aj európskej úrovni,
  - hodnotenie vplyvu na súkromie pred prijatím akéhokoľvek legislatívneho nástroja,
  - test primeranosti preukazujúci dostatočnosť existujúcich právnych nástrojov,
  - prísne obmedzenie účelu ⁽⁶⁾ a používania údajov PNR v prípade konkrétnych trestných činov alebo hrozieb na základe jednotlivých prípadov,
  - obmedzenie objemu údajov, ktoré sa majú zbierať,
  - obmedzené obdobia uchovávanía údajov,
  - zákaz hĺbkovej analýzy údajov alebo vytvárania profilov,
  - zákaz automatizovaných rozhodnutí so závažným vplyvom na občanov ⁽⁷⁾,
  - primerané mechanizmy na nezávislé posúdenie, justičný dohľad a demokratickú kontrolu,
  - všetky medzinárodné prenosy by mali byť v súlade s normami ochrany údajov EÚ a podliehať preskúmaniu primeranosti.
4. Súčasná dohoda sa musí zväziť v súvislosti so všeobecným prístupom k údajom PNR, k čomu patria rokovania s ďalšími tretími stranami [konkrétne s Austráliou ⁽⁸⁾ a Kanadou ⁽⁹⁾], ako aj v súvislosti s návrhom systému PNR na úrovni EÚ ⁽¹⁰⁾. Je tiež súčasťou rokovaní o dohode medzi EÚ a USA o výmene osobných údajov v rámci policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach ⁽¹¹⁾. V širších súvislostiach bola dohoda parafovaná niekoľko týždňov pred očakávaným prijatím návrhov na preskúmanie všeobecného rámca ochrany údajov ⁽¹²⁾.
5. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov víta tento všeobecný prístup, ktorý je zameraný na poskytnutie súdržného právneho rámca pre dohody o údajoch PNR v súlade s právnymi požiadavkami EÚ. S poľutovaním však konštatuje, že aktuálne načasovanie v praxi neumožňuje zabezpečiť súlad dohôd s novými pravidlami EÚ o ochrane údajov. Pripomína tiež, že na dohodu medzi EÚ a USA o údajoch PNR by sa mala uplatňovať aj všeobecná dohoda medzi EÚ a USA o výmene údajov.
-
- ⁽⁶⁾ Obmedzené na účely presadzovania práva a zachovania bezpečnosti v prípadoch organizovaného zločinu a závažných medzinárodných trestných činov alebo terorizmu cezhraničnej povahy na základe právnych definícií stanovených v rámcovom rozhodnutí Rady 2002/475/SVV z 13. júna 2002 o boji proti terorizmu (Ú. v. ES L 164, 22.6.2002, s. 3) a v rámcovom rozhodnutí Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači (Ú. v. ES L 190, 18.7.2002, s. 1).
- ⁽⁷⁾ „Žiadne rozhodnutie o nelietaní alebo rozhodnutie o vyšetrovaní alebo stíhaní sa nesmie nikdy prijať jedine na základe výsledkov takýchto automatizovaných vyhľadávaní alebo prehľadávania databáz“.
- ⁽⁸⁾ Dohoda medzi Európskou úniou a Austráliou o spracovaní a prenose údajov z osobného záznamu o cestujúcom (PNR) leteckými dopravcami Austrálskemu úradu pre colnú správu a ochranu hraníc, podpísaná 29. septembra 2011.
- ⁽⁹⁾ Dohoda medzi Európskym spoločenstvom a vládou Kanady o spracovaní údajov o podrobnejšej informácii o cestujúcom a záznamu podľa mena cestujúceho (Ú. v. EÚ L 82, 21.3.2006, s. 15).
- ⁽¹⁰⁾ Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o využívaní údajov z osobných záznamov o cestujúcich na účely prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania teroristických trestných činov a závažnej trestnej činnosti [KOM(2011)0032 v konečnom znení].
- ⁽¹¹⁾ 3. decembra 2010 Rada povolila začať rokovania o dohode medzi Európskou úniou a Spojenými štátmi americkými o ochrane osobných údajov pri ich zasielaní a spracúvaní na účely predchádzania trestnej činnosti vrátane terorizmu, jej vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania v rámci policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach. Pozri tlačovú správu Komisie na stránke <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/10/1661>
- ⁽¹²⁾ Pozri oznámenie Komisie o komplexnom prístupe k ochrane osobných údajov v Európskej únii, 4. novembra 2010, KOM(2010) 0609 v konečnom znení, a jej následné opatrenia.

2. VŠEOBECNÉ POZNÁMKY

6. Podľa Charty základných práv EÚ musí byť každé obmedzenie základných práv a slobôd nevyhnutné, primerané a stanovené zákonom. Ako európsky dozorný úradník pre ochranu údajov⁽¹³⁾ a pracovná skupina podľa článku 29⁽¹⁴⁾ opakovane zdôrazňujú, zatiaľ sa nepreukázala nevyhnutnosť ani primeranosť systému PNR a hromadného postupovania údajov PNR tretím krajinám. Tento postoj zastávajú aj Európsky hospodársky a sociálny výbor a Agentúra pre základné práva⁽¹⁵⁾. Konkrétne pripomienky uvedené ďalej nie sú v rozpore s týmito predbežnými a základnými vyjadreniami.
7. Hoci táto dohoda obsahuje v porovnaní s dohodou z roku 2007 niekoľko zlepšení, ako aj primerané bezpečnostné opatrenia týkajúce sa bezpečnosti údajov a dohľadu nad nimi, zdá sa, že ani jedna z obáv vyjadrených v uvedených stanoviskách sa nevyriešila, ako aj to, že sa nesplnila ani jedna podmienka Európskeho parlamentu týkajúca sa poskytovania súhlasu⁽¹⁶⁾.

3. KONKRÉTNE POZNÁMKY

3.1. Mal by sa objasniť účel

8. V článku 4 ods. 1 dohody sa stanovuje, že USA spracúvajú údaje PNR na účely prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania a) teroristických trestných činov a súvisiacich trestných činov a b) trestných činov, za ktoré je možné uložiť trest odňatia slobody vo výške minimálne troch rokov, a ktoré majú nadnárodnú povahu. Niektoré z týchto koncepcií sa vymedzujú podrobnejšie.
9. Hoci tieto vymedzenia sú presnejšie než v dohode z roku 2007, stále existujú aj nedostatočne vymedzené koncepcie a výnimky, ktoré môžu ohroziť obmedzenie účelu a právnu istotu. Ide najmä o tieto ustanovenia:
- V článku 4 ods. 1 písm. a) bod i) sa môže znenie „správania, ktoré (...) jej zámerom sa zdá byť zastrašiť alebo podriať svojej vôli“ [alebo] „ovplyvniť politiku vlády“ vzťahovať aj na činnosti, ktoré sa podľa rámcového rozhodnutia Rady 2002/475/SVV nemôžu považovať za teroristické trestné činy⁽¹⁷⁾. Pojmy „sa zdá byť“, „zastrašiť“ a „ovplyvniť“ je potrebné objasniť, aby sa táto možnosť vylúčila.
  - Článok 4 ods. 1 písm. b) by mal obsahovať konkrétny zoznam trestných činov. Odkaz „iných trestných činov, ktoré sa trestajú odňatím slobody na tri alebo viac rokov a majú nadnárodnú povahu“ nie je dostatočný, pretože k tomuto všeobecnému vymedzeniu patria v EÚ a USA, ako aj v rôznych členských štátoch EÚ a štátoch USA, iné trestné činy.

⁽¹³⁾ Stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov z 25. marca 2011 k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o využívaní údajov z osobných záznamov o cestujúcich na účely prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania teroristických trestných činov a závažnej trestnej činnosti; stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov z 15. júla 2011 k návrhu rozhodnutia Rady o záveroch dohody medzi Európskou úniou a Austráliou o spracovaní a prenose údajov z osobného záznamu o cestujúcom (PNR) leteckými dopravcami Austrálskemu úradu pre colnú správu a ochranu hraníc; stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov z 19. októbra 2010 k všeobecnému prístupu k prenosu osobných záznamov o cestujúcich do tretích krajín a stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov z 20. decembra 2007 k návrhu rámcového rozhodnutia Rady o využívaní údajov z osobných záznamov cestujúcich (PNR) na účely vynucovania práva. Všetky texty sú k dispozícii na stránke <http://www.edps.europa.eu>

⁽¹⁴⁾ Stanovisko 10/2011 pracovnej skupiny podľa článku 29 k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o využívaní údajov z osobných záznamov o cestujúcich na účely prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania teroristických trestných činov a závažnej trestnej činnosti; stanovisko 7/2010 k oznámeniu Európskej komisie o všeobecnom prístupe k prenosu osobných záznamov o cestujúcich do tretích krajín; stanovisko 5/2007 k novej dohode medzi Európskou úniou a Spojenými štátmi americkými o spracovaní a postupovaní údajov z osobného záznamu o cestujúcom (PNR) leteckými dopravcami Ministerstvu vnútornej bezpečnosti Spojených štátov amerických (DHS) uzatvorenej v júli 2007 a stanovisko 4/2003 k úrovni ochrany postúpených údajov o cestujúcich zabezpečenej v USA. Všetky texty sú k dispozícii na stránke http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/workinggroup/wpdocs/2011_en.htm

⁽¹⁵⁾ Stanovisko Agentúry pre základné práva zo 14. júna 2011 k návrhu smernice o využívaní údajov z osobných záznamov o cestujúcich na účely prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania teroristických trestných činov a závažnej trestnej činnosti (k dispozícii na stránke <http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/FRA-PNR-Opinion-June2011.pdf>) a stanovisko EHSV z 5. mája 2011 k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o využívaní údajov z osobných záznamov o cestujúcich na účely prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania teroristických trestných činov a závažnej trestnej činnosti (k dispozícii na stránke <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.soc-opinions.15579>).

⁽¹⁶⁾ Porovnaj poznámku pod čiarou 5.

⁽¹⁷⁾ Rámcové rozhodnutie Rady 2002/475/SVV z 13. júna 2002 o boji proti terorizmu (Ú. v. ES L 164, 22.6.2002, s. 3).

- Menej závažné trestné činy je potrebné zo zámeru dohody výslovne vylúčiť.
- V článku 4 ods. 2 je potrebné vymedziť koncepciu „vážnej hrozby“ a využívanie údajov PNR na základe „príkazu súdu“ je potrebné obmedziť na prípady uvedené v článku 4 ods. 1.
- S cieľom zabrániť uplatňovaniu článku 4 ods. 3 na účely, ako je napríklad kontrola hraníc, je tiež potrebné stanoviť, že „podrobené bližšiemu prešetreniu alebo ktoré budú vyžadovať ďalšie vyšetrovanie“ môžu byť len osoby, ktoré sú podozrivé z účasti na spáchaní trestného činu uvedeného v článku 4 ods. 1.

3.2. Zoznam údajov PNR na postúpenie by sa mal zúžiť

10. Príloha I k dohode obsahuje 19 druhov údajov, ktoré sa budú odosielať do USA. Väčšina z nich obsahuje aj rôzne kategórie údajov a je rovnaká ako údajové polia v dohode z roku 2007, ktoré už európsky dozorný úradník pre ochranu údajov a pracovná skupina podľa článku 29 posúdili ako neprimerané⁽¹⁸⁾.
11. Týka sa to najmä poľa „Všeobecné poznámky vrátane informácií OSI⁽¹⁹⁾, SSI⁽²⁰⁾ a SSR⁽²¹⁾“, z ktorého môžu vyplynúť informácie o náboženskej viere (napr. uprednostňované jedlo) alebo zdravotnom stave (napr. požiadavka na invalidný vozík). Takéto citlivé údaje je potrebné zo zoznamu výslovne vylúčiť.
12. Pri posudzovaní primeranosti zoznamu je tiež potrebné zohľadniť skutočnosť, že v dôsledku postupovania v predstihu (článok 15 ods. 3 dohody) sa budú tieto kategórie vzťahovať nielen na skutočných cestujúcich, ale aj na osoby, ktoré nakoniec neleteli (napr. z dôvodu zrušenia letu).
13. Prítomnosť otvorených údajových polí by mohla okrem toho ohroziť právnu istotu. Je potrebné podrobnejšie vymedziť kategórie ako *všetky dostupné kontaktné informácie, všetky informácie o batožine a všeobecné poznámky*.
14. Tento zoznam je preto potrebné zúžiť. V súlade so stanoviskom pracovnej skupiny podľa článku 29⁽²²⁾ sa domnievame, že údaje je potrebné obmedziť na tieto informácie: kód lokalizačného záznamu PNR, dátum rezervácie, dátumy plánovanej cesty, meno cestujúceho, iné mená v systéme PNR, celá cestovná trasa, identifikátory voľných leteniek, jednosmerné letenky, informácie o vystavení letenky, údaje ATFQ (Automatic Ticket Fare Quote), číslo letenky, dátum vystavenia letenky, informácie v prípadoch, keď sa cestujúci nedostavil k odletu, počet kusov batožiny, čísla batožinových lístkov, informácie o cestujúcich s letenkou, ale bez rezervácie, počet kusov batožiny v každom segmente, dobrovoľné/nedobrovoľné zmeny, doterajšie zmeny v údajoch PNR súvisiace s uvedenými položkami.

3.3. Ministerstvo vnútornej bezpečnosti by nemalo spracúvať citlivé údaje

15. V článku 6 dohody sa stanovuje, že Ministerstvo vnútornej bezpečnosti USA citlivé údaje automaticky filtruje a maskuje. Citlivé údaje sa však uložia minimálne na 30 dní a môžu sa použiť v rôznych prípadoch (článok 6 ods. 4). Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov zdôrazňuje, že tieto údaje budú aj po zamaskovaní citlivé a môžu slúžiť na identifikáciu fyzických osôb.
16. Ako už európsky dozorný úradník pre ochranu údajov uviedol, Ministerstvo vnútornej bezpečnosti USA by nemalo spracúvať citlivé údaje občanov EÚ, a to ani vtedy, ak sú pri prijatí maskované. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov odporúča zaviesť do textu dohody požiadavku, že leteckí prepravcovia nebudú postupovať citlivé údaje Ministerstvu vnútornej bezpečnosti USA.

⁽¹⁸⁾ Pozri citované stanoviská európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov a pracovnej skupiny podľa článku 29.

⁽¹⁹⁾ Other Service related Information (Iné služobné informácie).

⁽²⁰⁾ Special Services Information (Osobitné služobné informácie).

⁽²¹⁾ Special Service Requests (Osobitné služobné požiadavky).

⁽²²⁾ Pozri citované stanovisko 4/2003 pracovnej skupiny podľa článku 29.

3.4. Obdobie uchovávanía údajov je príliš dlhé

17. V článku 8 sa stanovuje, že údaje PNR sa budú uchovávať až 5 rokov v aktívnej databáze, a potom sa prenesú do neaktívnej databázy, v ktorej sa budú uchovávať počas obdobia až 10 rokov. Maximálne obdobie uchovávanía údajov 15 rokov je jednoznačne neprimerané, a to bez ohľadu na to, či sa údaje uchovávajú v aktívnej alebo neaktívnej databáze, ako už zdôraznil európsky dozorný úradník pre ochranu údajov a pracovná skupina podľa článku 29.
18. V článku 8 ods. 1 sa uvádza, že údaje budú šesť mesiacov po prijatí Ministerstvom vnútornej bezpečnosti USA „anonymizované a zamaskované“. Lenže zamaskované údaje aj údaje uložené v neaktívnej databáze sú stále, ak nie sú anonymizované, osobné údaje. Údaje je preto potrebné anonymizovať (nezvratne) alebo okamžite po analýze alebo maximálne po uplynutí 6 mesiacov vymazať.

3.5. Používanie systému aktívneho doručovania (push) a frekvencia postupovania

19. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov víta článok 15 ods. 1, v ktorom sa uvádza, že údaje sa budú postupovať pomocou systému aktívneho doručovania (push). V článku 15 ods. 5 sa však vyžaduje, aby prepravcovia za výnimočných okolností „poskytli prístup“ k údajom PNR. S cieľom definitívne ukončiť využívanie systému vyťahovania údajov a vzhľadom na obavy, ktoré opäť raz zdôraznila pracovná skupina podľa článku 29 ⁽²³⁾, dôrazne odporúčame do dohody začleniť výslovný zákaz prístupu úradov USA k údajom prostredníctvom systému vyťahovania údajov.
20. V dohode je potrebné vymedziť počet a pravidelnosť postupovania údajov leteckých prepravcov Ministerstvu vnútornej bezpečnosti USA. S cieľom zabezpečiť vyššiu právnu istotu je tiež potrebné podrobnejšie vymedziť podmienky, za ktorých sa umožňujú dodatočné postúpenia.

3.6. Bezpečnosť údajov

21. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov víta článok 5 dohody o bezpečnosti a integrite údajov a najmä povinnosť oznamovať dotknutým osobám prípady narušenia súkromia. Je však potrebné objasniť tieto prvky oznámenia o narušení údajov:
- Prijemcovia oznámenia: je potrebné stanoviť, ktoré „príslušné európske orgány“ sa informujú. V každom prípade by k nim mali patriť orgány na ochranu údajov. Tiež je potrebné informovať príslušný orgán USA.
  - Všeobecné vymedzenie oznámenia týmto orgánom: je potrebné vymedziť, čo sa považuje za „závažné zneužitie súkromia“.
  - Je potrebné presne konkrétne stanoviť obsah oznámenia jednotlivcom a orgánom.
22. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov podporuje povinnosť zaznamenávať alebo dokumentovať všetky prístupy a spracovania údajov PNR, keďže sa tým umožní overiť, či Ministerstvo vnútornej bezpečnosti USA využíva údaje PNR primerane a či sa vyskytli neoprávnené prístupy do systému.

3.7. Dohľad a presadzovanie

23. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov víta skutočnosť, že podľa ustanovenia článku 14 ods. 1 bude súlad s ochrannými opatreniami na zabezpečenie súkromia podliehať nezávislému dozoru a dohľadu úradníkov na ochranu údajov ministerstva, k akým patrí vedúci úradník na ochranu údajov ministerstva. S cieľom zabezpečiť účinné vykonávanie práv dotknutých osôb je však potrebné, aby

⁽²³⁾ Pozri list pracovnej skupiny podľa článku 29 z 19. januára 2011 určený komisárke Malmströmovej týkajúci sa dohôd EÚ o údajoch PNR s USA, Kanadou a Austráliou.

európsky dozorný úradník pre ochranu údajov a vnútroštátne orgány na ochranu údajov spolupracovali s Ministerstvom vnútornej bezpečnosti USA v oblasti postupov a spôsobov vykonávania týchto práv⁽²⁴⁾. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov víta zmienku o tejto spolupráci v dohode.

24. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov dôrazne podporuje právo na nápravu „bez ohľadu na národnosť, krajinu pôvodu alebo miesto bydliska“ stanovené v článku 14 ods. 1 druhý pododsek. S poľutovaním však konštatuje, že v článku 21 sa výslovne stanovuje, že dohodou „sa podľa práva USA nezakladá ani nepriznáva žiadne právo ani výhoda žiadnej osobe“. Napriek tomu, že na základe dohody sa v USA priznáva právo na „súdne preskúmanie“, takéto právo nemusí byť rovnocenné s právom na účinnú súdnu nápravu v EÚ, a to najmä vzhľadom na obmedzenie stanovené v článku 21.

3.8. Ďalšie vnútroštátne a medzinárodné prenosy

25. V článku 16 dohody sa zakazuje postupovanie údajov domácim orgánom, ktoré nezabezpečili údajom PNR bezpečnostné opatrenia „primerané alebo porovnateľné“ s opatreniami stanovenými v tejto dohode. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov toto ustanovenie víta. Je potrebné podrobnejšie určiť zoznam orgánov, ktoré môžu získavať údaje PNR. V oblasti medzinárodného postupovania sa v dohode stanovuje, že toto postupovanie sa môže uskutočniť len vtedy, ak, s výnimkou naliehavých situácií, príjemca údajov zamýšľa údaje využívať v súlade s touto dohodou a zabezpečí ochranné opatrenia „porovnateľné“ s opatreniami uvedenými v dohode.
26. K slovám „porovnateľné“ a „primerané“ použitým v dohode chce európsky úradník pre ochranu údajov poznamenať, že Ministerstvo vnútornej bezpečnosti USA nemôže vykonávať ďalšie domáce ani medzinárodné postupovanie údajov, kým príjemca nezaručí minimálne rovnako prísne bezpečnostné opatrenia ako v tejto dohode. Tiež je potrebné v dohode jasne stanoviť, že postúpenie údajov PNR sa má vykonávať na základe jednotlivých prípadov, čím sa zabezpečí postúpenie len nevyhnutne potrebných údajov príjemcom, pričom sa nepovoľujú žiadne výnimky. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov odporúča, aby postupovanie údajov tretím krajinám podliehalo súdnemu povoleniu.
27. V článku 17 ods. 4 sa uvádza, že v prípade prenesenia údajov o osobe s pobytom v členskom štáte EÚ do tretej krajiny budú príslušné orgány členského štátu informované, ak si je tejto skutočnosti Ministerstvo vnútornej bezpečnosti USA vedomé. Túto podmienku je potrebné vymazať, keďže Ministerstvo vnútornej bezpečnosti USA si má byť vždy vedomé ďalšieho postupovania tretím krajinám.

3.9. Forma a revízia dohody

28. Nie je jasná právna forma, ktorú si USA vybrali na uzatvorenie tejto dohody, a ako sa táto dohoda stane v USA právne záväznou. To je potrebné objasniť.
29. Článok 20 ods. 2 sa zaoberá súladom s možným systémom PNR EÚ. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov poznamenáva, že pri konzultáciách k úprave tejto dohody je potrebné preskúmať najmä to, „či sa budú v budúcom systéme PNR EÚ uplatňovať menej prísne ochranné opatrenia na ochranu údajov než v predloženej dohode“. S cieľom zabezpečiť súlad je potrebné, aby sa pri všetkých úpravách zohľadňovali aj (a to najmä) *prísnejšie* ochranné opatrenia budúceho systému PNR.
30. Dohodu je tiež potrebné preskúmať vzhľadom na nový rámec ochrany údajov a možné závery všeobecnej dohody medzi EÚ a USA o výmene osobných údajov v rámci policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach. V novom ustanovení, ktoré je podobné článku 20 ods. 2, je potrebné pridať vyhlásenie, že „ak a keď sa v EÚ prijme nový právny rámec na ochranu údajov alebo sa medzi EÚ a USA uzavrie nová dohoda o výmene údajov, strany na základe vzájomných konzultácií určia, či bude

⁽²⁴⁾ Pracovná skupina podľa článku 29 už napríklad poskytla usmernenia k ustanoveniu o informáciách pre cestujúcich [pozri stanovisko 2/2007 pracovnej skupiny podľa článku 29 z 15. februára 2007 (zrevidované a aktualizované 24. júna 2008) k informovaniu cestujúcich o postupovaní údajov z osobného záznamu o cestujúcim (PNR) orgánom USA, ktoré je k dispozícii na stránke http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/docs/wpdocs/2008/wp151_en.pdf].

potrebné túto dohodu podľa toho primerane upraviť. Pri týchto konzultáciách sa preskúma najmä to, či sa budú v budúcich úpravách právneho rámca EÚ na ochranu údajov alebo v budúcich dohodách o ochrane údajov medzi EÚ a USA uplatňovať prísnejšie ochranné opatrenia na ochranu údajov než v tejto dohode“.

31. Pokiaľ ide o oblasť preskúmania dohody (článok 23), európsky dozorný úradník pre ochranu údajov sa domnieva, že do skupiny vykonávajúcej preskúmanie by mali výslovne patriť aj vnútroštátne orgány na ochranu údajov. Pri preskúmaní je tiež potrebné sústrediť sa na hodnotenie nevyhnutnosti a primeranosti opatrení, účinné vykonávanie práv dotknutých osôb a overenie spôsobu, akým sa v praxi spracúvajú požiadavky dotknutých osôb, a to najmä vtedy, ak sa neumožňuje priamy prístup. Je potrebné určiť častot preskúmaní.

4. ZÁVER

32. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov víta ochranné opatrenia na ochranu údajov a dohľad nad dohodou, ako aj jej zlepšenia v porovnaní s dohodou z roku 2007. Naďalej však zostáva množstvo obáv, najmä v súvislosti so súladom všeobecného prístupu k údajom PNR, obmedzením účelu, kategóriami údajov, ktoré sa majú postupovať Ministerstvu vnútornej bezpečnosti USA, spracovaním citlivých údajov, obdobím uchovávanía údajov, výnimkami zo systému aktívneho doručovania (push), právami dotknutých osôb a ďalším postupovaním.
33. Tieto poznámky neobmedzujú požiadavky na nevyhnutnosť a primeranosť v prípade zákonného systému PNR a dohody o hromadnom postupovaní údajov PNR z EÚ do tretích krajín. Ako opätovne potvrdil Európsky parlament vo svojom uznesení z 5. mája, „nevyhnutnosť a primeranosť sú kľúčovými zásadami, bez ktorých nebude boj proti terorizmu nikdy účinný“.

V Bruseli 9. decembra 2011

Peter HUSTINX

európsky dozorný úradník pre ochranu údajov
